

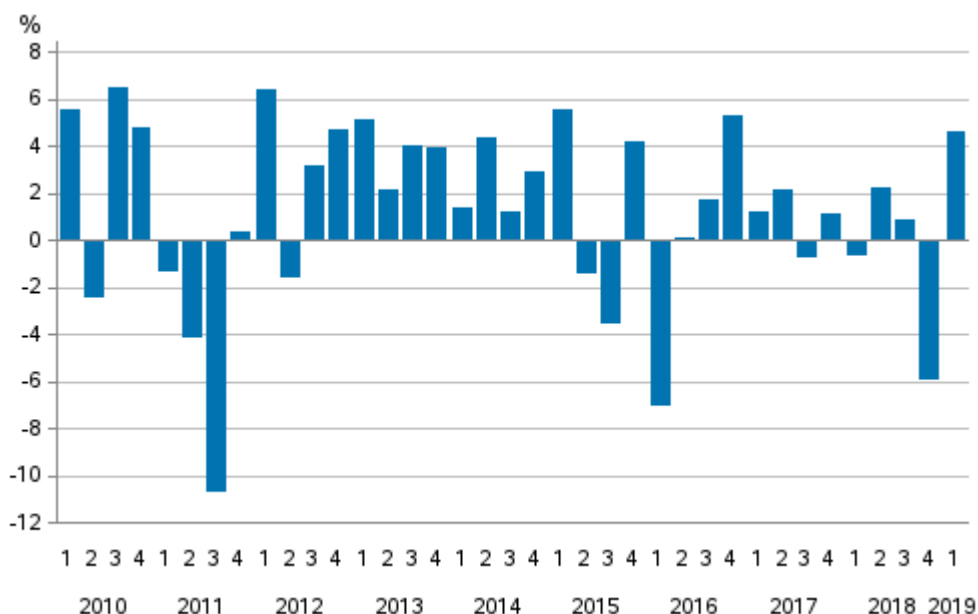
Rahoitustilinpito

2019, 1. vuosineljännes

Kotitalouksien nettorahoitusvarat kasvoivat vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä

Kotitalouksien rahoitusvarat kasvoivat 10,4 miljardia euroa vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä kohoten 313,4 miljardiin euroon. Kotitalouksien velat puolestaan lisääntyivät 4,2 miljardia euroa vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä nouden 172,1 miljardiin euroon. Näiden muutosten seurauksena kotitalouksien nettorahoitusvarat kasvoivat 6,2 miljardilla 141,3 miljardiin euroon. Nettorahoitusvaroilla tarkoitetaan rahoitusvarojen ja velkojen erotusta. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen rahoitustilinpitotilastosta.

Kotitalouksien nettorahoitusvarojen muutos edellisestä neljänneksestä

Hallussapitovoitot kasvattivat kotitalouksien rahoitusvaroja

Vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen aikana kotitaloudet lisäsivät sijoituksiinsa rahoitusvaroihin nettomääräisesti 4,6 miljardilla eurolla. Nettomääräisesti kotitalouksien sijoitukset kasvoivat talletuksissa sekä sijoitusrahastoissa ja vähenivät velkapapereissa sekä noteeratuissa osakkeissa.

Vaikka kotitalouksien nettomääräiset sijoitukset rahoitusvaroihin lisääntyivät, olivat erityisesti hallussapitovoitot rahoitusvarojen kokonaistason nousun takana.

Kotitalouksien velkaantumisasaste nousi

Kotitalouksien lainavelat lisääntyivät 1,2 miljardia euroa vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä nouden 154,4 miljardiin euroon. Kotitalouksien velkaantumisasaste nousi 0,7 prosenttiyksikköä edellisestä neljänneksestä 129,3 prosenttiin. Kotitalouksien velkaantumisasaste lasketaan suhteuttamalla kotitalouksien lainavelat neljänneksen lopussa edeltävien neljän vuosineljänneksen yhteenlaskettuun käytettävissä olevaan tuloon.

Yritysten velkarahoitus kasvoi

Yritysten velkarahoitus kasvoi 10,8 miljardia euroa vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä lisääntyen 247,9 miljardiin euroon. Yritysten velkapaperimuotoinen rahoitus lisääntyi 3,9 miljardia euroa vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä nouden 32,2 miljardiin euroon samalla kun yritysten lainavelat kasvoivat 7,0 miljardia euroa lisääntyen 215,7 miljardiin euroon. Velkarahoituksella tarkoitetaan lainavelkoja ja velkapaperimuotoista rahoitusta yhteensä.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yritysten (S.111) velat, milj. euroa.....	4
Liitetaulukko 2. Kotitalouksien velkaantumisaste.....	4

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarat.....	5
Liitekuvio 2. Kotitalouksien sijoitukset talletuksiin, noteerattuihin osakkeisiin ja rahastoihin.....	5
Liitekuvio 3. Kotitalouksien velkaantumisaste.....	6
Tietojen tarkentuminen.....	7
Laatuseloste: Rahoitustilinpito.....	8

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yritysten (S.111) velat, milj. euroa

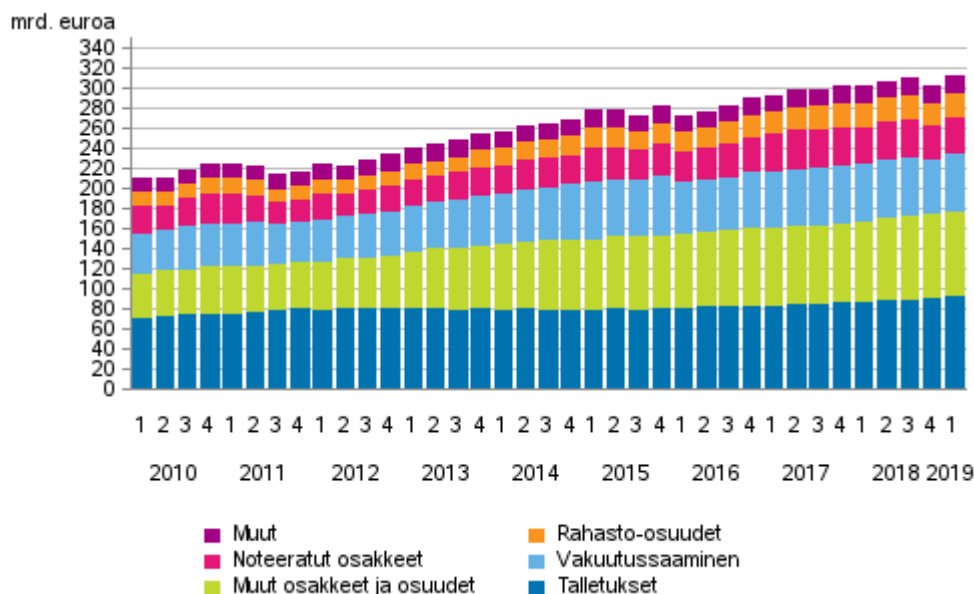
Rahoitusvaade	Neljännes									
	2016Q4	2017Q1	2017Q2	2017Q3	2017Q4	2018Q1	2018Q2	2018Q3	2018Q4	2019Q1
Velat yhteensä	640 157	646 745	666 171	684 127	686 541	689 649	703 064	706 990	670 583	708 221
Rahamarkkinainstrumentit	3 376	4 051	4 690	4 643	3 664	4 468	5 226	5 178	4 092	5 178
Joukkovelkakirjalainat	28 242	25 070	24 929	25 708	24 879	24 236	24 718	25 926	24 252	27 019
Lainat	197 766	203 223	209 038	214 851	220 766	215 052	217 328	217 030	208 693	215 687
Noteeratut osakkeet	170 684	174 907	185 298	191 814	183 757	187 038	198 566	200 514	174 124	193 834
Noteeraamattomat osakkeet ja muut osuudet	178 715	180 180	182 847	187 174	191 385	194 462	193 667	196 307	191 795	193 844
Johdannaiset	5 327	1 486	1 508	1 427	1 479	1 557	1 705	1 375	1 925	2 056
Muut velat	56 047	57 828	57 861	58 510	60 611	62 836	61 854	60 660	65 702	70 603
Nettorahoitusvarat	-258 119	-260 901	-272 653	-278 883	-271 803	-282 770	-298 515	-301 459	-275 038	-296 111

Liitetaulukko 2. Kotitalouksien velkaantumisaste

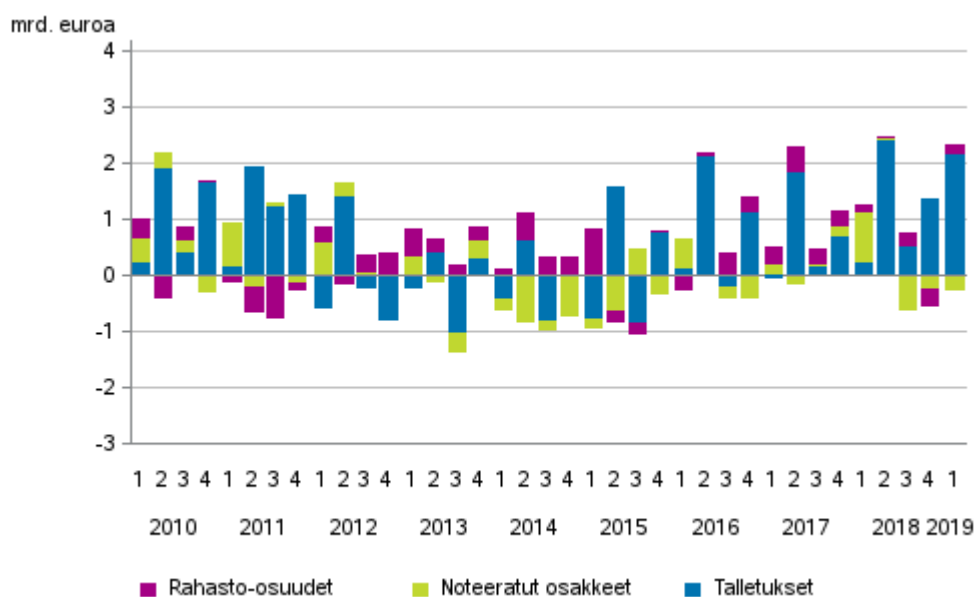
Neljännes	Käytettävissä oleva tulo (neljän ed. neljänneksen summa), milj. euroa	Lainavelka, milj. euroa	Josta yhtiölainat, milj. euroa	Velkaantumisaste, %
2000	63 038	42 576	3 013	67,5
2001	66 681	45 795	2 679	68,7
2002	70 072	50 546	3 299	72,1
2003	73 670	57 018	3 772	77,4
2004	77 139	65 019	4 756	84,3
2005	78 878	74 527	5 332	94,5
2006	81 983	84 008	6 042	102,5
2007	86 599	93 210	6 682	107,6
2008	91 415	100 057	6 778	109,5
2009	94 276	105 399	7 088	111,8
2010	98 392	112 021	7 746	113,9
2011	102 802	118 264	8 393	115,0
2012	105 465	124 520	9 536	118,1
2013	108 412	127 759	11 058	117,8
2014	108 983	132 423	12 950	121,5
2015	110 841	137 724	15 020	124,3
2016	113 079	142 691	16 693	126,2
2017	115 480	148 068	18 934	128,2
2018Q1	116 562	148 609	18 959	127,5
2018Q2	117 135	150 284	19 313	128,3
2018Q3	117 573	152 114	20 054	129,4
2018Q4	119 092	153 202	20 803	128,6
2019Q1	119 413	154 396	21 277	129,3

Liitekuviot

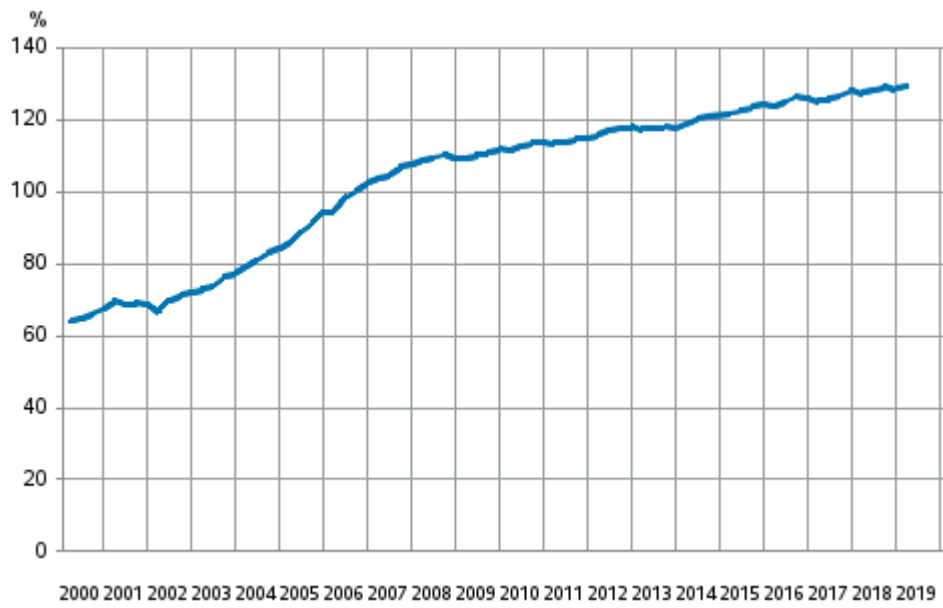
Liitekuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarat

Liitekuvio 2. Kotitalouksien sijoitukset talletuksiin, noteerattuihin osakkeisiin ja rahastoihin

Liitekuvio 3. Kotitalouksien velkaantumisaste

Tietojen tarkentuminen

Sektoreiden rahoitusvarojen tarkentuminen ensijulkaisusta, milj. euroa

		Tuorein julkistus 28.6.2019	1. julkistus	Tarkentuminen
S.11 Yritykset	2018Q2	403 019	400 368	2 651
	2018Q3	404 034	407 759	-3 725
	2018Q4	393 930	395 439	-1 509
S.12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2018Q2	884 427	892 288	-7 861
	2018Q3	911 525	911 363	162
	2018Q4	1 015 917	1 017 739	-1 822
S.13 Julkisyhteisöt	2018Q2	311 879	311 289	590
	2018Q3	310 774	310 506	268
	2018Q4	295 225	294 851	374
S.14 Kotitaloudet	2018Q2	307 824	307 626	198
	2018Q3	310 143	310 212	-69
	2018Q4	303 005	302 893	112
S.15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2018Q2	25 350	24 234	1 116
	2018Q3	25 652	25 638	14
	2018Q4	23 471	23 461	10
S.2 Ulkomaat	2018Q2	660 407	664 342	-3 935
	2018Q3	680 251	677 648	2603
	2018Q4	768 391	772 685	-4 294

Sektoreiden velkojen tarkentuminen ensijulkaisusta, milj. euroa

		Tuorein julkistus 28.6.2019	1. julkistus	Tarkentuminen
S.11 Yritykset	2018Q2	723 705	721 886	1 819
	2018Q3	727 619	726 071	1 548
	2018Q4	691 439	695 279	-3 840
S.12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2018Q2	882 467	891 172	-8 705
	2018Q3	909 915	909 828	87
	2018Q4	1 016 370	1 018 581	-2 211
S.13 Julkisyhteisöt	2018Q2	174 042	173 606	436
	2018Q3	171 150	170 104	1 046
	2018Q4	172 845	172 394	451
S.14 Kotitaloudet	2018Q2	165 573	166 700	-1 127
	2018Q3	166 662	166 559	103
	2018Q4	167 918	167 766	152
S.15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2018Q2	3 354	3 426	-72
	2018Q3	3 515	3 515	0
	2018Q4	3 469	3 469	0
S.2 Ulkomaat	2018Q2	643 765	643 357	408
	2018Q3	663 518	667 049	-3 531
	2018Q4	747 898	749 579	-1 681

Laatuseloste: Rahoitustilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

Rahoitustilinpito on osa kansantalouden tilinpidon järjestelmää. Se kuvaa kansantalouden kaikkien sektoreiden rahoitustaseita sekä virtoja, joihin kuuluvat rahoitustaloustoimet ja muut muutokset.

Rahoitustaseet ovat tilastointijakson lopun rahoitussaamisten ja velkojen kantoja. Rahoitustaloustoimet puolestaan ovat tilastointijakson aikana tehtyjä taloustoimia, kuten ostoja, myyntejä ja kuoletuksia, jotka vaikuttavat rahoitustaseisiin. Rahoitustilinpito on keskeinen tilasto rahapolitiikan ja rahoitusmarkkinoiden vakauden seurannan kannalta. Tilastokeskus julkaisee kaikki sektorit kattavan rahoitustilinpitotilaston lisäksi neljännesvuosittain erikseen tietoja [julkisyhteisöjen rahoitustilinpidosta](#).

Tilasto laaditaan Euroopan tilinpitojärjestelmän (EKT 2010) edellyttämällä ja siten kansainvälisesti vertailukelpoisella tavalla. Euroopan tilinpitojärjestelmä on kuvattu käsikirjassa EKT 2010, Euroopan unionin tilastotoimisto Eurostat, 2010. Käsikirjan luvuissa 5-7 käsitellään rahoitustilinpitoa.

Rahoitustilinpidossa noudatetaan talousyksiköiden luokittelussa institutionaalista sektoriluokitusta (Sektoriluokitus 2012).

Rahoitustilinpidon neljännesvuositietojen tuotanto perustuu Euroopan keskuspankin suuntaviivoihin (EKP/2013/24). Vuositietojen tuotanto perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (549/2013) sekä tähän asetukseen liittyvään tietojen lähettämishjelmaan.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Tilaston laadinnassa käytetään lähteinä paitsi rahoitustilastoja myös muita sektori- tai vaadekohtaisia tase- ja virtatietoja sisältäviä tilastoja ja aineistoja. Suurin osa tietolähteistä on saatavissa neljännesvuosittain, mutta joitakin lähteitä on käytettävissä vain vuositasoisina. Lähdetiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi.

Tärkeimmät tietolähteet

Rahalaitosaineisto

Suomen Pankin rahalaitosaineistosta saadaan rahalaitosten tase- ja virtatiedot neljänneksittäin.

Sijoitusrahastoaineisto

Suomen Pankin sijoitusrahastoaineistosta saadaan sijoitusrahastojen ja pääomarahastojen arvopaperisalkun rakenne ja rahasto-osuuksien omistajasektorijakauma neljänneksen lopussa. Lisäksi saadaan tiedot sijoitusrahastojen arvopaperisalkkuun liittyvistä virroista neljänneksen aikana.

Maksutase

Tilastokeskus laatii Suomen maksutasetilaston, joka on rahoitustilinpidon tärkein ulkomaat-sektorin tietolähde. Maksutasetilastossa kuvataan kansantalouden ulkoista tasapainoa eli kotimaan ja muun maailman välisiä taloussuhteita. Maksutasetilaston kirjaukset ovat yhtenevät kansantalouden tilinpidon periaatteiden kanssa.

Arvopaperitilasto

Velkapapereiden ja noteerattujen osakkeiden laskentaan käytetään Suomen Pankin arvopaperitilastoa (Securities holdings statistics). Tilasto sisältää kunkin sektorin hallussapitämät arvopaperit neljänneksen lopussa sekä neljänneksen aikaiset rahoitustaloustoimet. Arvopaperitilaston luokitukset vastaavat rahoitustilinpidon luokituksia.

Solvensi II

Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin neljännesvuosittainen Solvenssi II -aineisto on rahoitustilinpidon kannalta merkittävä tietolähde vakuutuslaitosten tilastoinnissa.

Valtion liikekirjanpito

Valtion liikekirjanpito pitää sisällään valtion virastojen ja rahastojen kirjanpidon. Liikekirjanpidon tasetilejä käytetään päätietolähteenä valtion rahoitustilien laadinnassa. Neljännesvuositaseista aineistoa ylläpitää Valtiokonttori.

Valtiokonttorin velkaraportit

Valtion velan laskenta perustuu suurelta osin Valtiokonttorin julkaisemaan valtion velkaraporttiin. Neljännesvuosittain saatava raportti sisältää tietoa nimellis- ja markkinahintaisesta velasta ja valtion johdannaisista.

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain

Paikallishallinnon tärkein tietolähde on vuodesta 2013 lähtien ollut Tilastokeskuksen tilasto ”Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain”, joka kuvaa Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin talousarvioiden toteutumisen mukaisesti. Tilasto sisältää tietoja kuntien ja kuntayhtymien velasta ja eräistä saamisista vaateittain. Tilasto perustuu otokseen 1.-3. neljänneksen osalta. Neljänneksen tiedot kattavat kaikki kunnat ja kuntayhtymät.

Kuntien taloustilasto

Paikallishallinnon toinen tietolähde on Tilastokeskuksen tuottama tilasto ”Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta”, joka sisältää vuositietoja kuntien ja kuntayhtymien menoista ja tuloista, varoista ja veloista sekä toiminnasta. Kuntien ja kuntayhtymien sekä niiden liikelaitosten tasetietoja ja rahoituslaskelmatietoja käytetään rahoitustilinpidoon laadinnassa.

Työeläkelaitosten varatiedonkeruu

Työeläkelaitosten tärkein tietolähde on Tilastokeskuksen ja Työeläkevakuuttajat TELA ry:n yhteistiedonkeruu työeläkelaitosten varoista. Neljännesvuosittainen tiedonkeruu alkoi vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen tiedoilla ja siihen vastaavat pakollista työeläkevakuuttamista hoitavat eläkeyhtiöt, kassat, säätiöt ja erityislaitokset sekä Keva, Valtion Eläkerahasto, Kirkon eläkerahasto, Kela ja Suomen Pankki. Tiedusteltava sisältö kattaa yksiköiden rahoitusvarat, muut varat sekä joitain tietoja niiden velasta. Tiedot kattavat jaottelun varatyyppeihin ja vastinsektoreihin sekä ulkomaisten erien osalta maajaottelun. Taseiden lisäksi kysytään myös virtatietoja.

Yritysten rakennetilasto

Yrityssektorin rahoitustaseen päätietolähde on Tilastokeskuksen yritysten rakennetilaston tietokanta, joka sisältää yritysten tilinpäätöstietoja. Rakennetilaston tasetietojen kautta saadaan koko sektorille määrättyä kirjanpitoarvoiset rahoitusvarojen ja -velkojen kokonaissuureet sekä jonkin verran vaadekohtaista tietoa. Yritysten rakennetilaston tiedot ovat vuositasoisia. Rahoitustilinpidoon tuoreimpia neljänneksiä laskettaessa vuositason tietoja käytetään estimaatteina ja muun laskennan pohjatietoina.

Yhteenvetoprosessi

Rahoitustilinpito on tasapainotettu tilastojärjestelmä, joten sektorikohtaiset lähdetiedot täytyy sovittaa yhteen. Yhteensovitus tehdään vastinsektoreittain vaade vaateelta niin, että kullekin sektorin saamis- ja velkaerälle löytyy vastinkirjaus toisen sektorin saamisissa/veloissa. Poikkeavat tiedot arvioidaan ja sovitetaan yhteen. Lähdeaineisto analysoidaan samalla tarkasti ja mahdolliset yhteensopimattomuudet tulevat esiin. Lopullisen tiedon valinnassa painotetaan luotettavuutta ja systemaattista tietolähteiden käyttöä sekä sektorin rahoitustaseen kokonaisuutta (rahoitusvarojen tai velkojen yhteissummia). Yhteensovituksessa osa tiedoista, joille ei ole suoraa tietolähdettä, lasketaan vastinsektoritietojen perusteella. Esimerkiksi suuri osa kotitaloussektorin tiedoista perustuu vastinsektoritietoihin.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Siksi lähdetilastojen laadulla on ratkaiseva merkitys tilaston luotettavuuden kannalta. Koska lähdetilastoja on erityyppisiä, epävarmuustekijöitäkin on monenlaisia.

Oman haasteensa rahoitustilinpidoon laadintaan tuovat lähdetilastojen poikkeamat kansantalouden tilinpidoon määrittelyistä. Poikkeamat koskevat etenkin rahoitusvarojen arvostusperiaatetta sekä vaateiden ja

tilastoyksikköjen luokituksia. Rahoitustaloustoimista (virroista) on lisäksi joissain aineistoissa vain niukasti tietoa, jolloin tietoja on estimoitava esimerkiksi taseiden muutoksen avulla.

Yhteenvetoprosessissa sektorikohtaiset tiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi. Prosessissa arvioidaan vaihtoehtoisten tietolähteiden luotettavuutta. Näin voidaan hallita epävarmuustekijöitä ja paljastaa virhelähteitä. Yhteenveto onkin keskeisessä roolissa tilaston luotettavuuden kannalta.

Yksi keino arvioida rahoitustilinpidoon tarkkuutta on tarkastella rahoitustilejä suhteessa kansantalouden reaalitylityksen kirjauksiin. Nettoluotonanto on (reaali)sektoritilien tasapainoerä, jonka tulee täsmätä rahoitustilien sisältämään nettoraioitustaloustoimet-erään. Poikkeamaa kutsutaan tilastolliseksi eroiksi, jota voidaan tarkastella sektorikohtaisesti. Monissa muissa maissa tilastollista eroa ei näytetä, vaan tilit pakotetaan tasapainoon.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus

Rahoitustilinpidoon neljännesvuositiedot julkaistaan noin kolmen kuukauden viiveellä. Tällöin päivitetään aina myös vuositaso StatFin-tietokantaa. Rahoitustilinpidoon vuosijulkaisu tuotetaan tilastovuodesta 2017 alkaen noin 9 kuukauden viiveellä syyskuussa. Vuosijulkaisun laadinnan aikaan on edellisvuoden osalta käytettävissä kattavammat lähteet kuin neljännesvuositietoja aiemmin laadittaessa.

Menetelmämuutoksista yms. johtuvia aikasarjajärjestyksiä tehdään tarvittaessa pitkällekin taaksepäin ja niistä johtuen luvut voivat muuttua merkittävästi. Tilastokeskuksen seuraavien julkistusten tarkat julkistamispäivät löytyvät tämän sivuston kohdasta Tulevat julkistukset.

5. Tietojen saatavuus

Rahoitustilinpito julkaistaan viisi kertaa vuodessa Tilastokeskuksen verkkosivuilla. Neljännesvuosittaiset aikasarjat ovat saatavilla verkkosivuilla vuoden 1997 viimeisestä neljänneksestä alkaen. EKT 2010:n mukaiset vuosisarjat ovat saatavilla vuodesta 1995 alkaen. Vuosilta 1970-1994 on saatavissa vuositasoisia tasesarjoja, jotka eivät ole EKT 2010:n mukaisia.

Euroopan keskuspankki julkaisee neljänneksittäin kansallisiin rahoitustilinpitoihin pohjautuvan euroalueen rahoitustilinpidoon sekä kansallisia rahoitustilinpidoon tietoja omilla verkkosivuillaan.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Rahoitustilinpidoon aikasarjojen tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia vuodesta toiseen. Vapaaehtoiset eläkerahastot siirrettiin työeläkelaitoksista vakuutuslaitoksiin vuodesta 2000 alkaen, mikä tuo katkoksen aikasarjoihin. Tietolähteiden muutokset vaikuttavat myös tietojen vertailtavuuteen. Esimerkiksi yrityssektorin laskentaan käytetyt tietolähteet ovat tulleet kattavammiksi matkan varrella.

Vuosien 1970–1994 taseaikasarjat poikkeavat EKT 2010:n mukaisista aikasarjoista merkittävästi kattavuuden, yksiköiden luokittelun, varojen arvostuksen sekä laadintamenetelmien osalta. Tärkeimmät poikkeamat ovat:

- Henki- ja eläkevakuutusäästöjä ja muita vakuutussaamisia ei ole tilastoitu rahoitusvaroina.
- Johdannaisia ei ole tilastoitu.
- Osakkeet ja muut arvopaperit on arvostettu pääsääntöisesti nimellisarvoon tai muuhun kirjanpitoarvoon.
- Osakkeiden ja osuuksien osalta kattavuus on puutteellinen.
- Muihin saamisiin ja velkoihin (AF.8) on luettu eriä, joita ei ole voitu kohdentaa muihin vaateisiin.
- Työeläkelaitokset on luokiteltu vakuutuslaitoksiin (S.128).
- Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt sisältyvät yrityssektoriin (S.11).
- Sektori S.124+S.125+S.126 sisältää myös muut luottolaitokset kuin pankit.
- Vuosina 1970–1975 valtion liikelaitokset sisältyvät valtiosektoriin.
- Kotitalouksien ja yritysten tiedot perustuvat osittain arvioihin.
- Yrityssektorin sisäisten saamisten ja velkojen kattavuus on puutteellinen.

7. Eheys ja yhtenäisyys

Rahoitustilinpidon neljännesvuositiedot ja vuositiedot laaditaan samassa prosessissa ja ne ovat keskenään täysin yhtenevät.

Tilastokeskus laatii ja julkaisee [julkisyhteisöjen rahoitustilinpitoa](#) neljännesvuosittain kolmen kuukauden viiveellä. Myös Rahoitustilinpitotilasto sisältää julkisyhteisöjen tiedot ja ne ovat täysin yhtenevät julkisyhteisöjen rahoitustilinpidon tietojen kanssa. Tilastojen julkaisutarkkuus ei kuitenkaan kaikilta osin ole sama, vaan julkisyhteisöjen rahoitustilinpito esittää julkisyhteisöjen tiedot tarkemmalla tasolla kuin rahoitustilinpito.

Rahoitustilinpito koostuu monien eri lähdetilastojen tiedoista. Käsitteelliset poikkeamat ja tasapainotus aiheuttavat sen, ettei tilasto ole kaikilta osin täysin yhtenevä lähdetilastojen kanssa. Tietojen vertaaminen lähdetilastojen tietoihin ei myöskään näistä syistä aina ole mielekäästä.

Lisätietoja

Tuomas Koivisto 029 551 3329
Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

rahoitus.tilinpito@tilastokeskus.fi
<http://tilastokeskus.fi/til/rtp/index.html>
Lähde: Rahoitustilinpito, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1795-4886 (pdf)